

7. oktober 2025

EM2025/ 56 & 75

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse, hvori der opvejes fordele og ulemper ved at oprette og udbyde en idrætslinje på GUX i Qaqortoq. Redegørelsen skal endvidere beskrive de økonomiske og administrative konsekvenser ved en sådan beslutning. Redegørelsen skal omdeles til Inatsisartut inden 1. januar 2027.

(Medlem af Inatsisartut Karen Marie Kyed Frederiksen, Demokraatit)

Forslag til Inatsisartut beslutning om, at Naalakkersuisut senest inden udgangen af 2027 pålægges at etablere et GUX med tilhørende kollegie i Ilulissat.

(Medlem af Inatsisartut Jens Napātōk', Naleraq)

Oversat - Medlemmer af Inatsisartut Karen Marie Kyed Frederiksen, Demokraatit, og Jens Napātōk, Naleraq, skal have tak for deres forslag. Selvom dagsordenspunkterne ikke er ens, men da de begge grundlæggende handler om oprettelse af uddannelsesinstitutioner, skal de behandles samlet, og derfor vil vi fra Siumut udtale os samlet om dem.

Punkt 56. Det første er forslaget fra Karen Marie Kyed Frederiksen, Demokraatit, om at Naalakkersuisut skal redegøre for fordele og ulemper ved at oprette en idrætslinje på GUX i Qaqortoq samt ved at udbyde sådan en linje.

Jeg glemmer aldrig, at fra vores barndom og til vi blev voksne, var det langs kysten – uden for Nuuk – sådan, at vi i mange byer kunne konkurrere sportsligt med de større byer. Dengang var det spændende og fornøjeligt at overvære sport i haller eller på fodboldbaner. Selvfølgelig er de nuværende atleter stadig meget dygtige og har god opbakning.

Men i de senere år er det blevet mere og mere tydeligt, hvem der for eksempel inden for fodbold og håndbold opnår de bedste resultater. Det skyldes først og fremmest, at der her i Nuuk trænes godt, udføres frivilligt arbejde og arbejdes meget engageret – og ikke mindst fordi landsholdsspillerne, som fungerer som forbilleder, samles her.

Jeg husker selv, at i 1990'erne og frem til 2000'erne, da jeg og min familie boede i Qaqortoq, hvordan vi dengang – for eksempel i håndboldklubben K-1933 og gennem fodbold – havde dygtige

udøvere, som fra børne- til voksenrækkerne kunne vinde grønlandsmesterskaber, og at der kom grønlandsmestre fra Sydgrønland, og at området havde mange spillere på landsholdene.

Dengang var det en meget glædelig tid, og selvom den måske i dag kan være svær at genskabe, mener vi i Siumut, at det ikke kan betvivles, at forslaget om at skabe udvikling langs kysten – og her især i Sydgrønland – har et godt formål.

Landets kystområder skal også gives håb, og ikke kun under valgkampene. Vi hører om mange forskellige udfordringer. Vi i Siumut tvivler ikke på, at der findes forbilleder og folk med engagement, som også langs kysten kan være med til at skabe noget. Derfor mener vi, at vi som valgte repræsentanter skal vise oprigtig og levende interesse for hele kysten.

Fra Siumut har vi heller ikke overset, at det, at unge idrætsudøvere samles i Nuuk, ofte bliver drøftet kraftigt i andre byer. For eksempel har folk i Ilulissat også fremsat ønske om at oprette en idrætsrettet uddannelse.

Vi fra Siumut vil ikke skjule, at vi er skuffede over Naalakkersuisuts svar til forslagsstilleren. Naalakkersuisut skriver blandt andet, citat begynder:

“ At indføre samme model på andre gymnasier vil derfor ikke løse de udfordringer, vi allerede kender.” Citat slut.

Derfor kan vi fra Siumut ikke støtte Naalakkersuisuts ændringsforslag, som synes at udvande forslagsstillerens hensigt. Det er desuden bemærkelsesværdigt, at sagen blot henvises til Elitesport Greenland, mens vi fra Siumut godt forstår forslagsstillerens forslag og støtter det, selvom der lægges op til yderligere undersøgelse og henvisning til udvalg.

Punkt 75. Jens Napātōk, Naleraq, har fremsat forslag om, at Naalakkersuisut pålægges at etablere et GUX i Ilulissat samt kollegie til de studerende, som senest ved udgangen af 2027 skal stå færdigt.

Først bemærker vi fra Siumut, at dette forslag ligner et tidligere forslag, der blev rejst i efteråret 2021 under punkt 72.

Dengang var det oppositionsmedlemmet Nivi Olsen, Demokraatit, der rejste forslag om, at Naalakkersuisut skulle pålægges at etablere et GUX i Ilulissat. På det tidspunkt svarede Jens Napātōk, som var en del af koalitionen, at planerne om at oprette et GUX i Ilulissat ikke var realistiske, og derfor støttede han Naalakkersuisuts afvisning.

Nu er rollerne byttet om: den, der dengang afviste, er nu forslagsstiller, og den, der dengang stillede forslaget, er nu medlem af Naalakkersuisut. Efter at have mindet om dette, udtaler vi fra Siumut følgende:

Under den tidligere valgperiode blev dette emne også behandlet her i salen, og den daværende Naalakkersuisut fremlagde en omfattende redegørelse for Inatsisartut.

Her blev det klart fremlagt, at hvis der blev etableret et GUX i Ilulissat, kunne det betyde, at GUX i Aasiaat ville ende med kun at blive historie, og at etableringen kunne forventes at koste mellem 280 og 800 millioner kroner – sådan som det fremgik af rapportens konklusioner.

Fra Siumut finder vi forslagsstillerens pointer interessante. Vi mener, at det er nødvendigt at oprette campus-lignende uddannelsesinstitutioner i Avannaata Kommunia, eksempelvis med fokus på fiskeri, erhverv eller turisme.

Vi vil dog fra Siumut understrege, at vi ikke ønsker at skabe konkurrence eller skade gymnasiet i Aasiaat, men at vi gerne ser, at der i Ilulissat oprettes en uddannelsesmulighed med et andet sigte.

Derfor meddeler vi fra Siumut, at vi ønsker at deltage i drøftelserne om, hvordan forslaget eventuelt kan udvides og gøres mere omfattende.

Vi ønsker, at forslagsstillerens tema bliver drøftet grundigt og undersøgt nøje i udvalgsarbejdet, og vi støtter Naalakkersuisuts ændringsforslag og anbefaler, at sagen sendes videre til udvalg.

Da begge forslag er interessante, behandler vi dem samlet og henviser dem til videre behandling i Kultur-, Uddannelses-, Idræts- og Kirkeudvalget.

Erik Jensen
Siumut